

HØRINGSNOTAT

**Forslag til endringer i samordningsregelverket
og visse andre justeringer ved innføring av nye
regler for uføreytelser i offentlig
tjenestepensjon og folketrygden**

Utsendt: 31. januar 2014

Høringsfrist: 3. mars 2014

Innhold

1	INNLEDNING.....	1
2	TILPASNINGER I SAMORDNINGSREGELVERKET.....	2
2.1	Innledning.....	2
2.2	Endring av omfangsbestemmelse i samordningsloven	3
2.3	Samordning av tjenestepensjoner	3
2.4	Samordning av personskadetrygd	3
2.5	Samordning av alderspensjon som ytes før 67 år med uføretrygd fra folketrygden.....	5
2.6	Samordning av enke- eller enkemannspensjon fra tjenestepensjonsordning med uføretrygd fra folketrygden til gjenlevende ektefelle	6
2.7	Andre justeringer i samordningsloven	9
3	JUSTERINGER I LOV OM STATENS PENSJONSKASSE OG ENKELTE ANDRE LOVER.....	11
3.1	Innledning.....	11
3.2	Beregning av enke- og enkemannspensjon når pensjonisten har egen uførepensjon fra en tjenestepensjonsordning.....	11
3.3	Beregning av tjenestetid ved enke- og enkemannspensjon	11
3.4	Tilpasninger i reglene om beregning av alderspensjon ved overgang fra uførepensjon til alderspensjon ved 67 år	12
3.5	Justeringer i regler om etteroppgjør	12
4	ØKONOMISKE OG ADMINISTRATIVE KONSEKVENSER.....	14
5	UTKAST TIL LOVENDRINGER.....	15
5.1	Innledning.....	15
5.2	Utkast til lov 13. desember 1946 nr. 21 om krigspensjonering for militærpersoner.....	15
5.3	Utkast til endringer i lov 13. desember 1946 nr. 22 om krigspensjonering for hjemmestyrkepersonell og sivilpersoner	16
5.4	Utkast til endringer i lov 28. juli 1949 nr. 26 om Statens pensjonskasse.....	16
5.5	Utkast til endringer i lov 26. juni 1953 nr. 11 om pensjonsordning for apotekvirksomhet mv.	17
5.6	Utkast til endringer i lov 6. juli 1957 nr. 26 om samordning av pensjons- og trygdeytelser	17
5.7	Lov 12. desember 1958 nr. 10 om yrkesskadetrygd.....	21
5.8	Utkast til endringer i lov 22. juni 1962 nr. 12 om pensjonsordning for sykepleiere.....	21
5.9	Utkast til endringer i lov 13. juni 1980 nr. 24 om ligningsforvaltning	22
5.10	Utkast til endringer i lov xx.xx 2014 nr. xx om endringer i lov om Statens pensjonskasse og enkelte andre lover	22

5.11	Ikrafttredelse og overgangsbestemmelser.....	24
------	--	----

1 Innledning

Forslagene i denne høringen gjelder i det vesentlige justeringer i samordningsregelverket som følge av at uføreordningen i de lovfestede offentlige tjenstepensjonsordningene er foreslått lagt om til nettoordninger, og at uførepensjonen i folketrygden er vedtatt lagt om til uføretrygd som beregnes etter andre regler enn i dag.

I dag er uførepensjonene i de offentlige tjenstepensjonsordningene bruttopensjoner som samordnes med uførepensjon fra folketrygden. Forslag om å legge om uføreordningen til en nettoordning ble fremmet av regjeringen Stoltenberg II 4. oktober 2013 i Prop. 202 L (2012–2013) *Endringer i lov om Statens pensjonskasse og enkelte andre lover (ny uførepensjonsordning)*. Forslaget innebærer at uførepensjonen skal gis som et direkte tillegg til folketrygden uten samordning. Proposisjonen er til behandling i Stortinget i vårsesjonen.

Forslagene i proposisjonen gjelder de lovfestede offentlige tjenstepensjonsordningene, blant annet Statens pensjonskasse. Det er lagt til grunn at hovedtrekkene i endringene også gis virkning for andre offentlige tjenstepensjonsordninger (blant annet for kommuner, fylkeskommuner og helseforetak).

Det er forutsatt at ny uføreordning i de lovfestede offentlige tjenstepensjonsordningene skal innføres fra samme tidspunkt som uførepensjonen i folketrygden skal avløses av uføretrygd, jf. lov 16. desember 2011 nr. 59 og Prop. 130 L (2010–2011) *Endringer i folketrygdloven (ny uføretrygd og alderspensjon til uføre)*. Beregningen av den nye uføretrygden er løstrevet fra alderspensjonsregelverket og skal i større grad enn i dag erstatte den inntekten som er falt bort på grunn av uførheten. Det er også vedtatt nye regler om reduksjon i uføretrygd på grunn av arbeidsinntekt. Uføreytelsen skal skattlegges som lønn. Det er lagt opp til at de nye reglene i folketrygden skal tre i kraft fra 2015.

I tillegg til justeringer i samordningsregelverket foreslår departementet i høringsnotatet også enkelte endringer i de lovfestede tjenstepensjonsordningene. Det gjelder blant annet beregning av visse enke- og enkemannspensjoner når pensjonisten også har egen uførepensjon fra offentlig tjenstepensjonsordning. Videre foreslås det enkelte presiseringer i reglene om etteroppgjør ved avkorting av uførepensjon mot arbeidsinntekt og noen mindre lovtekniske endringer.

De justeringene som foreslås i samordningsregelverket vil gjelde pensjonstilfeller som inntreffer etter at endringene i lovgivningen om uføreytelsene i de offentlige tjenstepensjonsordningene og folketrygden trer i kraft. Det vil være nødvendig med overgangsregler for pensjoner som utbetales på dette tidspunktet. Forslag til forskrifter om overgangsregler vil bli sendt på egen høring.

2 Tilpasninger i samordningsregelverket

2.1 Innledning

Lov 6. juli 1957 nr. 26 om samordning av pensjons- og trygdeytelser, heretter kalt samordningsloven, har regler om tilpasning (samordning) av pensjoner og trygder som går inn under loven. Loven omfatter folketrygden, personskadetrygdene (pensjon etter særlovgivningen om yrkesskadetrygd og krigspensjonering), de offentlige tjenstepensjonsordningene og ordninger som yter avtalefestet pensjon. Samordningsloven regulerer hvor mye samlet pensjon en person kan få samtidig fra to eller flere av de nevnte pensjons- og trygdeordningene. Ytelsene fra folketrygden gis uten reduksjon når en person samtidig mottar ytelser fra andre pensjons- og trygdeordninger som går inn under samordningsloven. Samordningsloven har i dag særlig praktisk betydning når en person har rett til pensjon fra folketrygden og en av de offentlige tjenstepensjonsordningene. Det er pensjonen fra tjenstepensjonsordningen som da skal reduseres.

Opprinnelig var alle pensjonene fra de offentlige tjenstepensjonsordningene bruttopensjoner som skulle samordnes med blant annet folketrygden. Dette er senere endret ved innføring av netto enke- og enkemannspensjon fra de offentlige tjenstepensjonsordningene fra 1. januar 2001. I en lang overgangsperiode ytes det fortsatt enke- og enkemannspensjoner som bruttopensjoner, det vil si at de skal samordnes med blant annet pensjon fra folketrygden. Som nevnt i avsnitt 1 foran er det foreslått i Prop. 202 L (2012-2013) at også uførepensjon fra de offentlige tjenstepensjonsordningene skal legges om til nettopensjon.

Personskadetrygdene yter pensjon etter krigspensjonslovene og særlovgivningen om yrkesskadetrygd (for skadetilfeller før 1971). Ordningene yter livsvarige uførepensjoner og etterlattepensjoner (enkepensjon og barnepensjoner). Pensjonene skal samordnes med tjenstepensjon og folketrygden.

De vedtatte endringene i folketrygden og de foreslåtte endringene i de offentlige tjenstepensjonsordningene gjør det nødvendig å endre samordningsreglene. Det må gjøres endringer i samordningslovens omfangsbestemmelser fordi uførepensjonen i de offentlige tjenstepensjonsordningene legges om til nettopensjoner, se punkt 2.2. Det er også nødvendig med en rekke endringer av mer lovteknisk art. Videre foreslår departementet i notatet her nye regler for samordning av alderspensjon i offentlig tjenstepensjon ved særaldersgrense med uføretrygd fra folketrygden og tilpassede regler for samordning av enke- og enkemannspensjon i offentlig tjenstepensjon med uføretrygd fra folketrygden. Den foreslåtte endringen i de offentlige tjenstepensjonsordningene om at uførepensjon fra tjenstepensjonsordningene skal gå over til alderspensjon senest ved fylte 67 år har gjort bestemmelser om samordning av uførepensjon fra disse ordningene fra 67 år overflødige. Endelig foreslår departementet at bestemmelsene om meldingsutveksling mv utvides til å omfatte andre opplysninger enn opplysninger som er nødvendige for samordningen.

Forslagene vil gjelde pensjonstilfeller som inntreffer etter at endringene i lovgivningen om uføretelsene i de offentlige tjenstepensjonsordningene og folketrygden trer i kraft. Det vil bli gitt forskrifter med overgangsregler for pensjoner som utbetales på dette tidspunktet.

2.2 Endring av omfangsbestemmelse i samordningsloven

Forslaget om å legge om uførepensjonene i offentlige tjenstepensjonsordninger til nettoppensjoner, jf. Prop. 202 L (2012–2013), innebærer at uførepensjonene ikke lenger skal samordnes med andre pensjoner. Det er nødvendig å presisere dette i samordningsloven. Samordningslovens kapittel I inneholder lovens omfangsbestemmelser. I § 1 gis det en oversikt over de ulike typer pensjons- og trygdeordninger som er omfattet av loven. Bestemmelsene i § 1 suppleres av § 3 der det blant annet framgår at enke- og enkemannspensjoner beregnet som nettoytelser fra Statens pensjonskasse og tilsvarende ordninger ikke omfattes av samordningsloven, bortsett fra bestemmelsene om samordning av flere tjenstepensjoner etter kapittel II. Disse bestemmelsene har mindre betydning i dag, da de fleste tjenstepensjonsordningene er omfattet av en overføringsavtale, som blant annet innebærer at det ikke skjer noen innbyrdes samordning av tjenstepensjoner. Bruttoberegnete enke- og enkemannspensjoner fra tjenstepensjonsordningene omfattes av samordningsloven.

Forslaget om å legge om uførepensjonene i offentlige tjenstepensjonsordninger til nettoppensjoner innebærer at pensjonene beregnes etter lavere satser enn dagens bruttopensjoner. Det vil likevel kunne ytes noen uførepensjoner der det gis et tillegg til de ordinære satsene, jf. forslaget til lov om Statens pensjonskasse § 28 andre ledd i Prop. 202. L (2012–2013). Det gjelder pensjoner der det ikke ytes uføreytelse fra folketrygden fordi inntektsevnen ikke er tilstrekkelig nedsatt. Disse pensjonene er i prinsippet bruttopensjoner som skal omfattes av samordningsloven selv om det vil være få tilfeller der samordning er aktuelt, se nedenfor i punkt 2.3 og 2.4.

Departementet foreslår at samordningsloven § 3 utformes slik at det går klart fram at uførepensjon som er beregnet som bruttopensjon, omfattes av samordningsloven, mens nettoppensjonene bare omfattes av lovens kapittel II om samordning av tjenstepensjoner.

Det vises til lovforslaget, samordningsloven § 3.

2.3 Samordning av tjenstepensjoner

Samordningsloven § 10 gjelder samordning av uførepensjon og alderspensjon fra tjenstepensjonsordninger. Samordning skal foretas på samme måte som når det ytes to alderspensjoner, jf. samordningsloven § 7, det vil si at samlet pensjon ikke skal overstige et nærmere bestemt pensjonsmaksimum.

Departementet foreslår at bestemmelsen justeres slik at den bare omfatter uførepensjon som er beregnet som bruttopensjon, det vil si pensjoner som ytes med tillegg til de ordinære satsene fordi det ikke foreligger rett til uføreytelser fra folketrygden på grunn av lave uføregrader.

Det vises til lovforslaget, samordningsloven § 10.

2.4 Samordning av personskadetrygd

2.4.1 Innledning

Pensjoner fra personskadetrygdene omfattes av samordningsloven etter § 1 bokstav b og følgende framgår av § 4 andre ledd:

”Med pensjon fra personskadetrygd forstås uførepensjon (invalidpensjon, uførestønad), enkepensjon, enkemannspensjon og barnpensjon som ytes i henhold til særlovgivningen om yrkesskadetrygd og krigspensjonering.”

Krigspensjoneringen omfatter personskader som oppstod som følge av andre verdenskrig, og pensjoner etter særlovgivningen om yrkesskadetrygd omfatter skadetilfeller som inntraff før 1971. Omlegging av uføreordningene i offentlig tjenstepensjon og folketrygden gjelder pensjoner som ytes fram til 67 år, og berører derfor i liten grad pensjoner fra personskadetrygdene. I dag er det anslagsvis ca 70 personer i denne aldersgruppen som har pensjon fra personskadetrygdene, i det alt vesentlige enkepensjonister. Det forventes at det vil bli svært få nye tilfeller under 67 år, men det er nødvendig å endre samordningsregelverket.

Regler om samordning av pensjoner fra personskadetrygd med tjenstepensjon framgår av samordningsloven kapittel IV. Det er nødvendig med justeringer fordi uførepensjonene i de offentlige tjenstepensjonsordningene legges om, se punkt 2.4.2. Regler om samordning av pensjoner fra personskadetrygd med ytelser fra folketrygden framgår dels av samordningsloven kapitlene IV og V (samordning med grunnpensjon) og dels av lovgivningen om personskadetrygd (samordning av tilleggspensjon).

2.4.2 Samordning av personskadetrygd med tjenstepensjon

Bestemmelsene om samordning av personskadetrygd med tjenstepensjon gjelder forskjellige kombinasjoner av personskadetrygd og tjenstepensjon, det vil si uføre- eller etterlattepensjon fra personskadetrygdene og uføre-, alders- og etterlattepensjoner fra offentlig tjenstepensjon.

Samordningen foretas ved at samlet pensjon ikke skal overstige et pensjonsmaksimum. Det overskytende skal gå til fradrag i tjenstepensjonen.

De nye netto uførepensjonene fra de offentlige tjenstepensjonsordningene skal ikke inngå i samordningen. Departementet foreslår derfor at de aktuelle bestemmelsene justeres slik at de bare omfatter uførepensjon som er beregnet som bruttopensjon, det vil si pensjoner som ytes med tillegg til de ordinære satsene fordi det ikke foreligger rett til uføreytelser fra folketrygden på grunn av lave uføregrader.

Det vises til lovforslaget, samordningsloven § 16 nr. 1 første punktum og § 17 bokstav b.

2.4.3 Samordning av personskadetrygd med uføretrygd fra folketrygden

Regler om samordning av pensjoner fra personskadetrygd med tilleggspensjon og særtillegg fra folketrygden framgår av de enkelte lovene om personskadetrygd, det vil si lov 13. desember 1946 nr. 21 om krigspensjonering for militærpersoner og lov 13. desember 1946 nr. 22 om krigspensjonering for hjemmestyrkepersonell og sivilpersoner og lov 12. desember 1958 nr. 10 om yrkesskadetrygd. Samordning av pensjoner fra personskadetrygden med grunnpensjon fra folketrygden framgår av samordningsloven.

Som hovedregel skal hele tilleggspensjonen og særtillegget gå til fradrag i pensjonen fra personskadetrygden. Fullt fradrag for grunnpensjonen fra folketrygden er $\frac{3}{4}$ av grunnbeløpet. Ved arbeidsavklaringspenger fra folketrygden skal samordningsfradraget som hovedregel utgjøre den del av arbeidsavklaringspengene som overstiger grunnbeløpet. I tillegg skal det gjøres fradrag med $\frac{3}{4}$ G etter samordningsloven.

Uføretrygden fra folketrygden vil ikke lenger inneholde elementene grunnpensjon og tilleggspensjon, men vil bli beregnet som 66 prosent av et beregningsgrunnlag. Det vil si at den beregnes på tilsvarende måte som arbeidsavklaringspenger.

Departementet foreslår at samordningen av pensjon fra personskadetrygd med uføretrygd fra folketrygden skal skje på samme måte som for arbeidsavklaringspenger. Det vil si at samordningsfradraget for uføretrygd fra folketrygden som hovedregel skal utgjøre den del av

uføretrygden som overstiger grunnbeløpet. I tillegg skal det gjøres fradrag med $\frac{3}{4}$ av grunnbeløpet.

Det foreslås for øvrig enkelte lovtekniske justeringer i de bestemmelsene som omfatter samordning i lovene om personskadetrygdene.

Det vises til lovforslaget, lov om krigspensjonering for militærpersoner § 18 nr. 1, lov om krigspensjonering for hjemmestyrkepersonell og sivilpersoner § 23 nr. 1, lov om yrkesskadetrygd § 12 nr. 3 og § 19 nr. 1 og samordningsloven § 20.

2.5 Samordning av alderspensjon som ytes før 67 år med uføretrygd fra folketrygden

2.5.1 Innledning

Kombinasjonen alderspensjon fra offentlig tjenstepensjonsordning og uførepensjon/uføretrygd fra folketrygden oppstår fordi tjenstepensjonsordningene i en del tilfeller gir alderspensjon fra for eksempel 60 eller 65 år (særaldersgrenser). I dag består uføreytelsen (uførepensjon) fra folketrygden, som tjenstepensjonen samordnes med, av grunnpensjon og tilleggspensjon (og eventuelt sært tillegg). Ved full opptjening er samordningsfradraget som hovedregel $\frac{3}{4}$ av grunnbeløpet (G) i folketrygden og hele tilleggspensjonen.

Når det innføres uføretrygd i folketrygden, blir beregningen av ytelsen lagt om. Den skal som hovedregel utgjøre 66 prosent av et beregningsgrunnlag, som utgjør bortfalt inntekt i de nærmeste årene før uførheten, opp til 6 G.

Samordningsloven har i dag regler for samordning av enkelte ytelser i folketrygden som beregnes på en tilsvarende måte. Blant annet skal tjenstepensjon samordnes med arbeidsavklaringspenger ved at hele ytelsen går til fradrag med unntak av $\frac{1}{4}$ G.

2.5.2 Departementets forslag

Så lenge alderspensjon fra offentlig tjenstepensjonsordning er en bruttoordning, er det nødvendig at uføretrygd fra folketrygden går til fradrag i tjenstepensjonen. Årsaken er at det foreligger rett til to ytelser som begge, hver for seg, har til formål å dekke bortfalt inntekt på grunn av henholdsvis oppnådd pensjonsalder og tapt inntektsevne. Departementet foreslår at samordningsfradraget ved full uførhet skal utgjøre uføretrygden med fradrag av $\frac{1}{4}$ G. Samordningsreglene vil da bli som for samordning med arbeidsavklaringspenger, som beregnes på tilsvarende måte som den nye uføretrygden.

Pensjonisten kan være en gjenlevende ektefelle og da kan det ytes et eget gjenlevendetillegg. I dag samordnes alderspensjonen med gjenlevendes egenopptjente tilleggspensjon. Det vil si at en eventuell økt tilleggspensjon som skyldes en avdød ektefelles opptjening, holdes utenfor samordningen. Departementet foreslår at en slik samordningsfordel videreføres ved at gjenlevendetillegget ikke skal gå til fradrag i alderspensjonen fra tjenstepensjonsordningen.

Det vises til lovforslaget, samordningsloven § 23 nr. 1 nytt tredje ledd.

Eksempel 2.1 under illustrerer samordning av alderspensjon fra offentlig tjenstepensjonsordning (ved særaldersgrense) med uføretrygd fra folketrygden.

Eksempel 2.1 Samordning av alderspensjon fra offentlig tjenstepensjon ved særaldersgrense med uføretrygd fra folketrygden

Forutsetninger:

Brannmann på 60 år som ble innvilget uførepensjon fra offentlig tjenstepensjon og uføretrygd fra folketrygden etter 2015. Vedkommende har full tjenestetid ved 60 år.

Pensjonsgrunnlag i offentlig tjenstepensjon: 426 225 kroner (5 G)

Uføretrygd fra folketrygden: 281 309 kroner

Samordning og beregning av samlet ytelse:

Brutto alderspensjon fra offentlig tjenstepensjon	281 309 kroner
- Samordningsfradrag for uføretrygden i folketrygden	$281\,309 - 21\,311 (0,25\,G) = 259\,998$ kroner
Netto alderspensjon fra offentlig tjenstepensjon	21 311 kroner
+ Uføretrygd fra folketrygden	281 309 kroner
Samlet ytelse	303 620 kroner

2.6 Samordning av enke- eller enkemannspensjon fra tjenstepensjonsordning med uføretrygd fra folketrygden til gjenlevende ektefelle

2.6.1 Dagens regler

Som hovedregel er enke- og enkemannspensjon fra offentlig tjenstepensjonsordning utformet som en nettopensjon (9 prosent av avdødes pensjonsgrunnlag) som ikke skal samordnes med andre pensjoner. Etter overgangsregler ytes det imidlertid fortsatt enke- og enkemannspensjon som bruttopensjon med 39,6 prosent av avdødes pensjonsgrunnlag. Disse samordnes med blant annet uførepensjon fra folketrygden. Bruttopenisjonene er under utfasing, og i løpet av få år vil det ikke lenger ytes bruttopensjoner til enker og enkemenn under 67 år, det vil si personer som også kan ha uføretrygd fra folketrygden.

Bruttopenisjonene er enten behovsprøvde eller ikke-behovsprøvde. De siste gjelder tilfeller der avdøde var medlem av tjenstepensjonsordningen før 1. oktober 1976 og viderefører gunstige regler som opprinnelig gjaldt i tjenstepensjonsordningene da familiemønsteret var annerledes enn i dag.

Uførepensjon fra folketrygden består i dag av en grunnpensjon og en tilleggspensjon (eventuelt sært tillegg). Tilleggspensjonen beregnes på grunnlag av egen opptjening av

pensjonspoeng, eller 55 prosent av summen av egen og avdødes tilleggspensjon (kombinert tilleggspensjon) dersom dette gir høyere pensjon.

Behovsprøvd enke- og enkemannspensjoner

De behovsprøvd enke- og enkemannspensjonene samordnes med uførepensjon fra folketrygden etter det såkalte parallellitetsprinsippet. Det innebærer at det i tillegg til et fradrag for grunnpensjonen på $\frac{3}{4}$ G skal gjøres fradrag med 55 prosent av den tilleggspensjonen som medlemmet av tjenestepensjonsordningen (den avdøde) har tjent opp. Samordningsfradraget for tilleggspensjonen er dermed uavhengig av den (høyere) tilleggspensjonen som utbetales. Dette gjelder uansett om tilleggspensjonen er beregnet på grunnlag av pensjonistens egen opptjening eller er en kombinert tilleggspensjon (55 prosent av summen av egen og avdødes tilleggspensjon). Dersom enke- eller enkemannspensjonen er avkortet for arbeidsinntekt, skal samordningsfradraget avkortes tilsvarende.

Ikke-behovsprøvd enke- og enkemannspensjoner

Disse pensjonene samordnes med uførepensjon fra folketrygden etter den såkalte fridelsregelen. Den gjelder for samordning med tilleggspensjonen og innebærer at den tilleggspensjonen som enken eller enkemannen selv har opptjent i sin helhet, betraktes som en fridel og holdes utenfor samordningen. Dersom tilleggspensjonen for eksempel er en kombinert tilleggspensjon (55 prosent av summen av egen og avdødes tilleggspensjon), skal samordningsfradraget utgjøre denne tilleggspensjonen fratrukket pensjonistens egenopptjente tilleggspensjon. Det gjøres også fradrag for grunnpensjonen med $\frac{3}{4}$ G.

2.6.2 Departementets forslag

Departementet har i høringsnotat av 31. januar 2014 *Forslag til enkelte tilpasninger i deler av folketrygdens regelverk som følge av innføring av ny uføretrygd* foreslått at det, i påvente av at de framtidige ytelsene til gjenlevende ektefeller i folketrygden er ferdig utredet, videreføres en gjenlevendefordel i uføretrygden. Denne fordelten er foreslått utformet som et gjenlevendetillegg. Ved beregning av gjenlevendetillegget tas det utgangspunkt i 50 prosent av summen av den gjenlevendes og den avdødes uføretrygd. Differansen mellom denne summen og gjenlevendes egen uføretrygd utbetales som et eget tillegg til uføretrygden.

Etter departementets syn bør dagens samordningsregler videreføres så langt det er mulig, men tilpasses at beregningsreglene for uføreytelsen og gjenlevendetillegget er lagt om.

Behovsprøvd enke- og enkemannspensjoner

En videreføring av parallellitetsprinsippet vil innebære at det skal gjøres fradrag i enke- og enkemannspensjonen fra tjenestepensjonsordningen med den delen av uføretrygden til den avdøde som er lagt til grunn ved beregning av gjenlevendefordelen (gjenlevendetillegget) i folketrygden. I samsvar med dette foreslår departementet at 50 prosent av avdødes uføretrygd går til fradrag i enke- eller enkemannspensjonen.

Det vises til lovforslaget, samordningsloven ny § 23 a første, andre og fjerde ledd.

Ikke-behovsprøvd enke- og enkemannspensjoner

Fridelsregelen innebærer i dag at gjenlevendes egenopptjente tilleggspensjon holdes utenfor samordningen. Det nye gjenlevendetillegget som er foreslått, er som nevnt over beregnet som 50 prosent summen av avdødes og gjenlevendes uføretrygd fratrukket gjenlevendes egen uføretrygd. Fridelsregelen kan dermed videreføres ved at det gjøres fradrag med

gjenlevendetillegget til uføretrygden, i tillegg til $\frac{3}{4}$ G. Departementet foreslår at samordningen skjer på denne måten.

Det vises til lovforslaget, samordningsloven ny § 23 a tredje ledd.

Eksemplene 2.2 og 2.3 under illustrerer samordning av brutto enke- og enkemannspensjoner fra offentlig tjenstepensjonsordning med uføretrygd og nytt gjenlevendetillegg fra folketrygden.

Eksempel 2.2 Samordning av behovsprøvd enkepensjon fra offentlig tjenstepensjon med uføretrygd og nytt gjenlevendetillegg fra folketrygden

Forutsetninger:

Dame på 65 år som ble enke i 2016. Var gift med en tidligere offentlig ansatt med offentlig tjenstepensjon. Avdøde ble medlem av pensjonsordningen etter 1976 og enken har derfor en behovsprøvd enkepensjon. Avdøde hadde full tjenestetid. Enken blir ufør i 2017.

Pensjonsgrunnlag til avdøde i offentlig tjenstepensjon: 426 225 kroner (5 G)

Uføretrygden til gjenlevende i folketrygden: 225 047 kroner

Gjenlevendetillegget i folketrygden beregnes på følgende måte:

$$0,50 \times 225\,047 + 0,50 \times 281\,309 - 225\,047 = 28\,131 \text{ kroner}$$

Samordning og beregning av samlet ytelse:

Brutto enkepensjon fra offentlig tjenstepensjon	168 785 kroner
- Samordningsfradrag	$0,50 \times 281\,309 = 140\,655$ kroner
Netto enkepensjon fra offentlig tjenstepensjon	28 130 kroner
+ Uføretrygd fra folketrygden	225 047 kroner
+ Gjenlevendetillegg fra folketrygden	28 131 kroner
Samlet ytelse	281 308 kroner

Eksempel 2.3 Samordning av ikke-behovsprøvd enkepensjon fra offentlig tjenstepensjon med uføretrygd og nytt gjenlevendetillegg fra folketrygden

Forutsetninger:

Dame på 65 år som ble enke i 2016. Var gift med en tidligere offentlig ansatt med offentlig tjenstepensjon. Avdøde ble medlem av pensjonsordningen før 1976 og enken har derfor en ikke-behovsprøvd enkepensjon. Avdøde hadde full tjenestetid. Enken blir ufør i 2017.

Pensjonsgrunnlag til avdøde i offentlig tjenstepensjon: 426 225 kroner (5 G)

Uføretrygden til gjenlevende i folketrygden: 225 047 kroner

Gjenlevendetillegget i folketrygden beregnes på følgende måte:

$$0,50 \times 225\,047 + 0,50 \times 281\,309 - 225\,047 = 28\,131 \text{ kroner}$$

Samordning og beregning av samlet ytelse:

Brutto enkepensjon fra offentlig tjenstepensjon	168 785 kroner
- Samordningsfradrag for gjenlevendetillegget i folketrygden	28 131 kroner
- Samordningsfradrag for $\frac{3}{4}$ G	63 934 kroner
Netto enkepensjon fra offentlig tjenstepensjon	76 720 kroner
+ Uføretrygd fra folketrygden	225 047 kroner
+ Gjenlevendetillegg fra folketrygden	28 131 kroner
Samlet ytelse	329 898 kroner

2.7 Andre justeringer i samordningsloven

2.7.1 Opphevelse av bestemmelser om samordning av uførepensjon etter 67 år

Samordningsloven § 24 nr. 2 har bestemmelser som gjelder samordning av uførepensjon fra offentlig tjenstepensjonsordning med alderspensjon fra folketrygden etter fylte 67 år. I første ledd presiseres det at samordningen skal skje på samme måte som alderspensjon fra tjenstepensjonsordningen samordnes med alderspensjon fra folketrygden. Andre ledd gjelder samordning av skjerings tillegg etter folketrygdloven § 19-9 a, som skal skjerme uføre for en

del av effekten av levealderjusteringen, og som ytes som et tillegg til uføres alderspensjon fra folketrygden ved fylte 67 år.

I Prop. 202 L (2012–2013) har departementet foreslått at overgangen fra uførepensjon til alderspensjon i de offentlige tjenstepensjonsordningene senest skal skje ved 67 år. Dette betyr at det ikke lenger kan ytes uførepensjon fra offentlige tjenstepensjonsordninger etter fylte 67 år. Samordningsloven § 24 nr. 2 vil ikke lenger være relevant, og departementet foreslår at den oppheves.

2.7.2 Utveksling av opplysninger mellom pensjons- og trygdeordninger

I samordningsloven § 27 er det gitt regler om pensjons- og trygdeordningenes plikt til å innhente nødvendige opplysninger for å avgjøre om lovens bestemmelse kommer til anvendelse (nr. 1) og utveksling av opplysninger mellom ordningene uten hinder av taushetsplikt (nr. 2). Bestemmelsene omfatter også opplysninger om endringer eller bortfall av ytelser som ikke følger av samordningsloven, men etter bestemmelser i den enkelte pensjons- og trygdeordning. Det er gitt en utfyllende forskrift om registrering og utveksling av opplysninger (meldesystemet).

Som en følge av at uføreordningen i de lovfestede offentlige tjenstepensjonsordningene er foreslått lagt om til nettoordninger, skal uførepensjonen fra disse ordningene som hovedregel ikke lenger samordnes med folketrygdens ytelser (uføretrygd). Dette innebærer at de offentlige tjenstepensjonsordningene både vil ha pensjoner som skal samordnes etter samordningsloven og pensjoner som er nettopensjoner og der samordningsloven bare gjelder i svært begrenset omfang. I noen utstrekning gjelder dette også i dag for nettoberegnete enke- og enkemannspensjoner. Også i disse tilfellene er det behov for opplysninger om at pensjonene innvilges, endres eller opphører.

Departementet foreslår derfor at bestemmelsen justeres slik at det klargjøres at hjemmelen for utveksling av opplysninger skal gjelder også tilfeller der det ikke skal samordnes etter samordningsloven.

Det vises til lovforslaget, samordningsloven § 27.

3 Justeringer i lov om Statens pensjonskasse og enkelte andre lover

3.1 Innledning

I Prop. 202 L (2012–2013) er det foreslått nye regler for uførepensjon i de lovfestede offentlige tjenstepensjonsordningene. Uførepensjonen er her foreslått lagt om til en nettoytelse som skal komme i tillegg til uføretrygden fra folketrygden, uten samordning. Departementet foreslår i kapitlet her enkelte presiseringer og tekniske tilpasninger i lov om Statens pensjonskasse til forslagene i Prop. 202 L (2012–2013). Departementet foreslår at tilsvarende endringer gjøres i pensjonsordningen for sykepleiere og pensjonsordningen for apotekvirksomhet.

3.2 Beregning av enke- og enkemannspensjon når pensjonisten har egen uførepensjon fra en tjenstepensjonsordning

Enke- og enkemannspensjon i Statens pensjonskasse og andre offentlige tjenstepensjonsordninger beregnes som hovedregel som nettopensjoner. Som en overgangsordning skal visse enke- og enkemannspensjoner beregnes som bruttopensjoner. En del av disse bruttoberegnete pensjonene skal avkortes mot egen uførepensjon eller alderspensjon i en offentlig tjenstepensjonsordning og for arbeidsinntekt.

Etter lov om Statens pensjonskasse § 35 skal enke- og enkemannspensjonen i disse tilfellene reduseres slik at enke- og enkemannspensjonen ikke skal være større enn at den sammen med uførepensjonen eller alderspensjonen overstiger 60 prosent av summen av uførepensjonen eller alderspensjonen og den pensjonen den avdøde var berettiget til som uførepensjonist etter full uførhet eller som alderspensjonist. Det gjelder tilsvarende bestemmelser for de andre offentlige tjenstepensjonsordningene. Bestemmelsene gjelder også dersom enke- og enkemannspensjonen er fra en pensjonsordning og uførepensjonen er fra en annen ordning.

Omleggingen av uførepensjonen i de offentlige tjenstepensjonsordningene til nettopensjon som er foreslått i Prop. 202 L (2012–2013), innebærer at det er nødvendig å justere § 35 i lov om Statens pensjonskasse. Det kan etter departementets oppfatning ikke legges til grunn en netto uførepensjon. Departementet foreslår at § 35 utformes slik at en ved reduksjonen av enke- og enkemannspensjonen i alle tilfeller skal benytte den *alderspensjonen* avdøde eller gjenlevende ville hatt, dersom de ikke hadde hatt uførepensjon. Bestemmelsen vil etter endringsforslaget likevel i hovedsak videreføre det materielle innholdet, blant annet medregning av framtidig tjenestetid. Det foreslås tilsvarende endringer i de andre lovfestede tjenstepensjonsordningene.

Det vises til lovforslaget, lov om Statens pensjonskasse § 35, lov om pensjonsordning for apotekvirksomhet mv. § 18 og lov om pensjonsordning for sykepleiere § 20 første ledd bokstav a.

3.3 Beregning av tjenestetid ved enke- og enkemannspensjon

Ved beregning av uførepensjon og enke- og enkemannspensjon fra offentlig tjenstepensjonsordning medregnes i dag tjenestetid fram til aldersgrensen for medlemmet eller avdøde medlem. I Prop. 202 L (2012-2013) foreslår departementet at det ved beregning av uførepensjon i de offentlige tjenstepensjonsordningene ikke skal medregnes framtidig

tjenestetid utover 67 år. Dette henger sammen med at det foreslås at uførepensjon skal gå over til alderspensjon senest ved 67 år. Tilsvarende må etter departementets oppfatning også gjelde ved beregning av enke- og enkemannspensjon, men forslag om dette ble ikke tatt med i Prop. 202 L (2012–2013). Departementet foreslår at dette rettes opp, slik at det som i dag blir samme regel for medregning av framtidig tjenstepensjon ved beregning av uførepensjon og enke- og enkemannspensjon.

Det vises til lovforslaget, lov om Statens pensjonskasse § 33 tredje ledd siste punktum, lov om pensjonsordning for apotekvirksomhet mv. § 16 tredje ledd tredje punktum og lov om pensjonsordning for sykepleiere § 19 a tredje ledd siste punktum.

3.4 Tilpasninger i reglene om beregning av alderspensjon ved overgang fra uførepensjon til alderspensjon ved 67 år

I Prop. 202 L foreslår departementet at overgangen fra uførepensjon til alderspensjon i de offentlige tjenstepensjonsordningene senest skal skje ved 67 år. Forslaget innebærer at det ikke lenger utbetales uførepensjon fra de offentlige tjenstepensjonsordningene fra 67 år. Overgangen til alderspensjon vil i alle tilfeller skje senest ved fylte 67 år.

I dagens regelverk er det gitt særlige bestemmelser om bruk av forholdstall ved levealdersjustering og hvilken alderspensjon som legges til grunn ved beregning av individuell garanti når overgangen fra uførepensjon til alderspensjon skjer etter 67 år. Departementet foreslår at disse bestemmelsene oppheves som overflødige.

Det vises til lovforslaget, lov om Statens pensjonskasse § 24 femte ledd og § 24 a.

3.5 Justeringer i regler om etteroppgjør

3.5.1 Inndriving og avregning av for mye utbetalt uførepensjon

I Prop. 202 L (2012–2013) er det foreslått nye regler for avkortning av uførepensjon med arbeidsinntekt i tråd med reglene som er vedtatt for uføretrygden i folketrygden. Det er også foreslått at et medlem som mottar pensjon, skal underrette pensjonsordningen om forventet inntekt og om endringer i inntekten. Dersom medlemmet har fått utbetalt for lite eller for mye pensjon, skal det foretas et etteroppgjør, se forslag til § 30 i lov om Statens pensjonskasse og tilsvarende bestemmelser for de andre lovfestede tjenstepensjonsordningene.

I et eget høringsnotat av 31. januar 2014 er det foreslått presiseringer i reglene om etteroppgjør for uføretrygden i folketrygden. Departementet foreslår at for mye utbetalt uførepensjon kan inndrives uten hensyn til skyld og avregnes ved å trekke i framtidige ytelser, i samsvar med det som foreslås i folketrygden. Departementet foreslår at det for tjenstepensjonsordningen skal kunne avregnes i framtidig uførepensjon og alderspensjon fra ordningen. Det foreslås også at kravet om tilbakekreving av for mye utbetalt uførepensjon er tvangsgrunnlag for utlegg.

Det vises til lovforslaget, lov om Statens pensjonskasse § 30 tredje ledd, lov om pensjonsordning for apotekvirksomhet mv. § 13 tredje ledd og lov om pensjonsordning for sykepleiere § 16 tredje ledd.

3.5.2 Innhenting av opplysninger om inntekt

Som nevnt i punkt 3.5.1 skal medlemmet underrette pensjonsordningen om forventet inntekt og inntektsendringer. Når det er avvik mellom den inntekten som pensjonisten har oppgitt og

den faktiske inntekten vedkommende har hatt, skal pensjonen justeres, og det skal foretas et etteroppgjør. Nærmere regler om etteroppgjør vil bli fastsatt ved forskrift. Departementet legger til grunn etteroppgjøret vil skje på årsbasis. Etter at et år er gått vil det da være nødvendig med opplysninger om inntekt for å kunne kontrollere om pensjonen er riktig beregnet. I denne sammenheng vil det være hensiktsmessig om pensjonsordningene får tilgang til inntektsopplysninger fra skatteetaten. Departementet viser til at det er gitt unntak fra taushetsplikten slik at fellesorganet etter AFP-tilskottsloven har elektronisk tilgang til opplysninger om brutto arbeidsinntekt, se ligningsloven § 3-13 nr. 7. Det foreslås at det gis tilsvarende unntak for pensjonsinnretning som har offentlig tjenstepensjon, slik at innretningen får opplysninger om brutto arbeidsinntekt for uførepensjonister. Det kan derfor være hensiktsmessig at pensjonsinnretningene gis mulighet til elektronisk tilgang til opplysninger fra skatteetaten.

Det vises til lovforslaget, lov om ligningsforvaltning § 3-13 nytt nr. 8.

4 Økonomiske og administrative konsekvenser

I Prop. 202 L (2012–2013) er det foreslått å legge om uføreordningen i de offentlige tjenstepensjonsordningene til nettoordninger. De økonomiske og administrative konsekvensene av omleggingen er behandlet i proposisjonen kapittel 9.

Departementet har ikke isolerte økonomiske beregninger for endringene som denne høringen innebærer. Forslagene i høringsnotatet gjelder i hovedsak tilpasninger i samordningsregelverket og visse andre justeringer ved innføring av nye regler for uføreytelser i offentlig tjenstepensjon og folketrygden. Departementet legger til grunn at de økonomiske konsekvensene er beskjedne.

5 Utkast til lovendringer

5.1 Innledning

I dette kapitlet legger departementet fram utkast til endringer i lov om samordning av pensjons- og trygdeytelser og i lov om Statens pensjonskasse (og endringsloven) i samsvar med forslagene i notatet her. Departementet legger også fram utkast til endringer i lov om pensjonsordning for apotekvirksomhet mv. og lov om pensjonsordning for sykepleiere som svarer til de foreslåtte endringene i lov om Statens pensjonskasse. Forslaget til lovendringer omfatter også lovene om krigspensjonering, lov om yrkesskadetrygd og lov om ligningsforvaltning.

5.2 Utkast til lov 13. desember 1946 nr. 21 om krigspensjonering for militærpersoner

I § 18 nr. 1 gjøres følgende endringer:

Første ledd skal lyde:

Dersom det ytes invalidepensjon etter denne lov og pensjon fra folketrygden som inneholder tilleggpensjon, skal den delen av tilleggpensjonen som svarer til uføregraden på grunn av krigsskade, gå til fradrag i invalidepensjonen. Er pensjonsgivende inntekt i folketrygden større enn invalidens fulle krigspensjon tillagt 50 prosent, skal fradragbeløpet svare til tilleggpensjon beregnet på grunnlag av fullpensjonen tillagt 50 prosent. For øvrig gjelder samordningsloven § 24.

Andre ledd oppheves.

Nåværende tredje ledd blir andre ledd og skal lyde:

Dersom det ytes invalidepensjon etter denne lov og arbeidsavklaringspenger eller uføretrygd fra folketrygden, gjelder første ledd første punktum for den delen av ytelsen som overstiger folketrygdens grunnbeløp. Dersom arbeidsavklaringspengene eller uføretrygden er gradert eller redusert for inntekt, skal det ved samordningen legges til grunn et forholdsmessig redusert grunnbeløp.

Nåværende fjerde ledd blir tredje ledd.

Nåværende femte ledd blir fjerde ledd.

Sjette ledd blir femte ledd og skal lyde:

Dersom det ytes enkepensjon etter denne lov og arbeidsavklaringspenger eller uføretrygd fra folketrygden, gjelder tredje ledd første og andre punktum for den delen av ytelsen som overstiger folketrygdens grunnbeløp. Dersom arbeidsavklaringspengene eller uføretrygden er gradert eller redusert for inntekt, skal det ved samordningen legges til grunn et forholdsmessig redusert grunnbeløp.

Nåværende sjuende ledd blir sjette ledd.

5.3 Utkast til endringer i lov 13. desember 1946 nr. 22 om krigspensjonering for hjemmestyrkepersonell og sivilpersoner

I § 23 nr. 1 gjøres følgende endringer:

Første ledd skal lyde:

Dersom det ytes invalidepensjon etter denne lov og pensjon fra folketrygden som inneholder tilleggspensjon, skal den delen av tilleggspensjon som svarer til uføregraden på grunn av krigsskade, gå til fradrag i invalidepensjon etter nærværende lov. Er pensjonsgivende inntekt i folketrygden større enn invalidens fulle krigspensjon tillagt 50 prosent, skal fradragsbeløpet svare til tilleggspensjon beregnet på grunnlag av fullpensjonen tillagt 50 prosent. For øvrig gjelder samordningsloven § 24.

Andre ledd oppheves.

Nåværende tredje ledd blir andre ledd og skal lyde:

Dersom det ytes invalidepensjon etter denne lov og arbeidsavklaringspenger eller uføretrygd fra folketrygden, gjelder første ledd første punktum for den delen av ytelsen som overstiger folketrygdens grunnbeløp. Dersom arbeidsavklaringspengene eller uføretrygden er gradert eller redusert for inntekt, skal det ved samordningen legges til grunn et forholdsmessig redusert grunnbeløp.

Nåværende fjerde og femte ledd blir henholdsvis tredje og fjerde ledd.

Nåværende sjette ledd blir femte ledd og skal lyde:

Dersom det ytes enkepensjon etter denne lov og arbeidsavklaringspenger eller uføretrygd fra folketrygden, gjelder tredje ledd første og andre punktum for den delen av ytelsen som overstiger folketrygdens grunnbeløp. Dersom arbeidsavklaringspengene eller uføretrygden er gradert eller redusert for inntekt, skal det ved samordningen legges til grunn et forholdsmessig redusert grunnbeløp.

Nåværende sjuende ledd blir sjette ledd.

5.4 Utkast til endringer i lov 28. juli 1949 nr. 26 om Statens pensjonskasse

§ 33 tredje ledd siste punktum skal lyde:

Ellers skal den tjenestetiden den avdøde ville ha fått ved å fortsette i stillingen fram til aldersgrensen legges til grunn, men ikke utover 67 år.

§ 35 skal lyde:

Dersom den gjenlevende ektefellen samtidig har alders- eller uførepensjon fra Pensjonskassen eller fra en annen tjenstepensjonsordning, skal enke- eller enkemannspensjonen fra Pensjonskassen reduseres etter bestemmelsene her.

Har den gjenlevende ektefellen alderspensjon, skal pensjonene ikke overstige et beløp som svarer til 60 prosent av summen av den gjenlevendes og den avdødes alderspensjoner. Avdødes alderspensjon regnes av samme pensjonsgrunnlag og tjenestetid som er lagt til grunn for enke- eller enkemannspensjonen. Det overskytende beløpet skal gå til fradrag i enke- eller enkemannspensjonen.

Har den gjenlevende ektefellen uførepensjon, skal enke- eller enkemannspensjonen utgjøre det beløpet som framkommer etter annet ledd når en benytter en beregnet alderspensjon for den gjenlevende ektefellen med samme pensjonsgrunnlag og tjenestetid som uførepensjonen. Dersom uførepensjonen er gradert, skal den beregnede alderspensjonen graderes tilsvarende.

§ 24 a femte ledd siste punktum oppheves

§ 24 femte ledd oppheves.

§ 24 sjette og sjuende ledd blir henholdsvis femte og sjette ledd.

5.5 Utkast til endringer i lov 26. juni 1953 nr. 11 om pensjonsordning for apotekvirksomhet mv.

§ 16 tredje ledd tredje punktum skal lyde:

Ellers skal den tjenestetiden den avdøde ville ha fått ved å fortsette i stillingen fram til aldersgrensen, legges til grunn, men ikke utover 67 år.

§ 18 skal lyde:

Dersom den gjenlevende ektefellen samtidig har alders- eller uførepensjon fra pensjonsordningen eller fra en annen tjenstepensjonsordning, skal enke- eller enkemannspensjonen fra pensjonsordningen reduseres etter bestemmelsene her.

Har den gjenlevende ektefellen alderspensjon, skal pensjonene ikke overstige et beløp som svarer til 60 prosent av summen av den gjenlevendes og den avdødes alderspensjoner. Avdødes alderspensjon regnes av samme pensjonsgrunnlag og tjenestetid som er lagt til grunn for enke- eller enkemannspensjonen. Det overskytende beløpet skal gå til fradrag i enke- eller enkemannspensjonen.

Har den gjenlevende ektefellen uførepensjon, skal enke- eller enkemannspensjonen utgjøre det beløpet som framkommer etter annet ledd når en benytter en beregnet alderspensjon for den gjenlevende ektefellen med samme pensjonsgrunnlag og tjenestetid som uførepensjonen. Dersom uførepensjonen er gradert, skal den beregnede alderspensjonen graderes tilsvarende.

§ 8 a femte ledd oppheves

§ 8 a sjette og sjuende ledd blir henholdsvis femte og sjette ledd.

§ 8 b sjette ledd siste punktum oppheves.

5.6 Utkast til endringer i lov 6. juli 1957 nr. 26 om samordning av pensjons- og trygdeytelser

§ 3 skal lyde:

Loven omfatter enke- og enkemannspensjon etter lov 28. juli 1949 nr. 26 om Statens pensjonskasse § 34 (bruttopenisjon). Enke- og enkemannspensjon etter samme lov § 33 (nettopensjon) og barnpensjon omfattes bare av kapittel II. Det samme gjelder for tilsvarende brutto- og nettopensjoner fra andre tjenstepensjonsordninger.

Loven omfatter midlertidig uførepensjon og uførepensjon etter lov 28. juli 1949 nr. 26 om Statens pensjonskasse § 28 andre ledd (bruttopenisjon). Midlertidig uførepensjon og uførepensjon etter samme lov § 28 første ledd (nettopensjon) omfattes bare av kapittel II. Det samme gjelder for tilsvarende brutto- og nettopensjoner fra andre tjenestepensjonsordninger.

Loven omfatter ikke menerstatning etter folketrygdloven § 13-17.

Forsørgingstillegg skal regnes som en del av pensjonen ved samordning etter kapitlene II og III og §§ 16 og 17.

§ 10 første punktum skal lyde:

§ 10. Uførepensjon – alderspensjon.

Uførepensjon som omfattes av § 3 andre ledd første og tredje punktum og alderspensjon skal samordnes etter tilsvarende regler som gjelder for to eller flere alderspensjoner etter § 7.

Kapitteloverskriften til kapitel IV skal lyde:

Kapitel IV. Pensjoner fra tjenestepensjonsordning, personskadetrygd, *alderspensjon (grunnpensjon) og uføretrygd fra folketrygden.*

§ 16 nr 1 første punktum skal lyde:

1. *Uførepensjon fra tjenestepensjonsordning som omfattes av § 3 andre ledd første og tredje punktum og personskadetrygd samordnes etter reglene i denne paragraf.*

§ 17 bokstav b skal lyde:

b. *uførepensjon som omfattes av § 3 andre ledd første og tredje punktum eller alderspensjon fra tjenestepensjonsordning og enkepensjon fra personskadetrygd, eller*

§ 19 overskriften skal lyde:

§ 19. Tjenestepensjonering - alderspensjon *eller uføretrygd fra folketrygden.*

§ 19 første ledd første punktum skal lyde:

Alderspensjon og enke- og enkemannspensjon fra tjenestepensjonsordning samordnes med alderspensjon fra folketrygden etter følgende regler, jf. også § 24:

§ 19 andre ledd første punktum skal lyde:

Bestemmelsene i nr. 1 og 3 gjelder *tilsvarende når tjenestepensjonen er en alderspensjon som gis før fylte 67 år eller en enke- og enkemannspensjon, og ytelsen fra folketrygden er uføretrygd eller arbeidsavklaringspenger.*

§ 20 overskriften skal lyde:

§ 20. Personskadetrygd - alderspensjon *eller uføretrygd fra folketrygden.*

§ 20 tredje ledd første punktum skal lyde:

Bestemmelsene i første og annet ledd gjelder tilsvarende for samordning av pensjon fra personskadetrygd *med uføretrygd eller arbeidsavklaringspenger* etter loven om folketrygd.

§ 21 tredje ledd skal lyde:

Bestemmelsen i første og annet ledd gjelder tilsvarende for samordning av pensjoner fra tjenstepensjonsordning, personskadetrygd *og uføretrygd eller arbeidsavklaringspenger* etter loven om folketrygd.

§ 22 nr. 1 første ledd skal lyde:

1. Barnepensjon fra tjenstepensjonsordning eller fra personskadetrygd skal settes ned med barnepensjon fra folketrygden. Bli barnet *tilstått uføretrygd fra folketrygden*, skal barnepensjonen fra tjenstepensjonsordning eller fra personskadetrygd settes ned med det beløp barnepensjonen fra folketrygden har eller ville ha utgjort *om uføretrygd ikke* var tilstått. Er barnepensjonen fra tjenstepensjonsordning ikke beregnet for full tjenestetid, skal fradragbeløpet avkortes forholdsmessig.

§ 22 nr. 2 første ledd skal lyde:

2. Pensjon som enke har rett til fra tjenstepensjonsordning eller etter lov av 12. desember 1958 nr. 10 om yrkesskadetrygd skal settes ned med et beløp som svarer til 3/4 av folketrygdens *grunnbeløp når det ytes pensjon til gjenlevende ektefelle fra folketrygden. For uførepensjon fra tjenstepensjonsordning gjelder bestemmelsen her pensjon som omfattes av § 3 andre ledd første og tredje punktum.* Er pensjonen fra tjenstepensjonsordning eller fra yrkesskadetrygden ikke beregnet for full tjenestetid eller hel uførhet, skal fradragbeløpet avkortes forholdsmessig.

§ 22 nr. 3 første punktum skal lyde:

3. Bestemmelsene i nr. 2 gjelder tilsvarende for *samordning med* pensjon eller overgangsstonad etter folketrygdloven § 16-7 og overgangsstonad etter folketrygdloven § 15-7.

§ 23 nr. 1 første ledd bokstav a første punktum skal lyde:

a) I *alderspensjon som* er regnet etter full tjenestetid, gjøres fradrag for hele tilleggspensjonen, dog med slik begrensning som måtte følge av punkt 2.

§ 23 nr. 1 nytt tredje ledd skal lyde:

Bestemmelsene i første ledd gjelder tilsvarende for samordning av alderspensjon fra tjenstepensjonsordning som gis før fylte 67 år og den delen av uføretrygd etter folketrygdloven kapittel 12 som overstiger folketrygdens grunnbeløp. Dersom uføretrygden er gradert, skal det ved samordningen legges til grunn et forholdsmessig redusert grunnbeløp. Gjenlevendetillegg etter folketrygdloven § 12-18 skal ikke inngå i samordningen.

§ 23 nr. 2 andre ledd første punktum skal lyde:

Er tilleggspensjonen fra folketrygden opptjent av to personer, jf. folketrygdloven § 19-16, skal fradraget i gjenlevendes tjenestepensjon være 55 prosent av avdødes egenopptjente tilleggspensjon, dersom det er avdøde som har tjent opp tjenestepensjonen.

Ny § 23 a skal lyde:

§ 23 a Samordning av enke- eller enkemannspensjon fra tjenestepensjonsordning med uføretrygd fra folketrygden til gjenlevende ektefelle

I enke- eller enkemannspensjon fra tjenestepensjonsordning hvor det skal foretas reduksjon på grunn av den gjenlevendes egen arbeidsinntekt, skal det gjøres fradrag med 50 prosent av den avdødes uføretrygd, det vil si den delen av avdødes uføretrygd som er lagt til grunn ved anvendelsen av folketrygdloven § 12-18. Dersom det er beregnet tillegg etter folketrygdloven § 12-18 andre ledd andre punktum, skal fradraget utgjøre den avdødes minsteytelse etter folketrygdloven § 12-13 fratrukket halvparten av den gjenlevendes egen uføretrygd. Er uføretrygden fra folketrygden gradert eller redusert for inntekt, skal fradraget settes ned forholdsmessig. Det samme gjelder hvis enke- eller enkemannspensjonen er redusert for inntekt. Er begge ytelsene gradert eller redusert for inntekt, benyttes den laveste graden.

For fraskilte skal bestemmelsene i første ledd gjelde tilsvarende selv om den fraskilte ikke fyller vilkårene for rett til gjenlevendetillegg etter folketrygdloven § 12-18 første ledd.

I enke- eller enkemannspensjon fra tjenestepensjonsordning hvor det ikke skal foretas reduksjon på grunn av den gjenlevendes egen arbeidsinntekt, skal det gjøres fradrag med gjenlevendetillegg etter folketrygdloven § 12-18 første ledd, det vil si at den uføretrygden som enken eller enkemannen har opptjent i sin helhet betraktes som en fridel og holdes utenfor samordningen.

Det skal ikke gjøres fradrag etter § 19 i loven her ved samordning etter første og andre ledd.

§ 24 nr. 2 oppheves

§ 24 nr. 3, 4 og 5 blir henholdsvis § 24 nr. 2, 3 og 4.

§ 27 skal lyde:

1. Pensjons- eller trygdeordninger som foretar beregning og utbetaling av ytelser som omfattes av denne loven, skal bistå hverandre med opplysninger om at ytelser er innvilget, endret eller opphørt. Dette gjelder også saker der det ikke skal foretas samordning etter bestemmelsene i loven her. Der ytelsene skal samordnes, skal det utveksles opplysninger som er nødvendig for å foreta samordningen.

2. Nødvendige opplysninger kan utveksles mellom ordningene uten hinder av taushetsplikt. Svikt ved utveksling av opplysninger skal ikke gi grunnlag for erstatning etter lov 13. juni 1969 nr. 26 om skadeserstatning kapittel 2. Departementet gir forskrift om registrering og utveksling av opplysninger (meldesystem).

5.7 Lov 12. desember 1958 nr. 10 om yrkesskadetrygd

I § 12 nr. 3 gjøres følgende endringer:

Andre ledd skal lyde:

Dersom den skadede har rett til *pensjon etter lov om folketrygd som inneholder tilleggspensjon*, skal den delen av tilleggspensjon som svarer til uføregraden på grunn av yrkesskade, gå til fradrag i uførepensjon etter nærværende lov. Er pensjonsgivende inntekt i folketrygden større enn trygdet arbeidsinntekt, skal fradragbeløpet svare til tilleggspensjon beregnet på grunnlag av trygdet *arbeidsinntekt*. For øvrig gjelder *samordningsloven § 24*.

Tredje ledd skal lyde:

Bestemmelsene i annet ledd får tilsvarende anvendelse dersom den skadede har tatt ut avtalefestet pensjon som omfattes av *samordningsloven § 1 nr. 1 første ledd bokstav d*.

Fjerde ledd skal lyde:

For *arbeidsavklaringspenger og uføretrygd* gjelder andre ledd første punktum for den delen av ytelsen som overstiger folketrygdens grunnbeløp. Dersom *arbeidsavklaringspengene eller uføretrygden* er gradert eller redusert for inntekt, skal det ved samordningen legges til grunn et forholdsmessig redusert grunnbeløp.

I § 19 nr. 1 gjøres følgende endringer:

Andre ledd skal lyde:

Dersom enken har rett til pensjon etter lov om folketrygd *som inneholder tilleggspensjon eller avtalefestet pensjon* som omfattes av *samordningsloven § 1 nr. 1 første ledd bokstav d*, skal *tilleggspensjonen* gå til fradrag i enkepensjonen etter nærværende lov. Er pensjonsgivende inntekt i folketrygden større enn trygdet arbeidsinntekt, skal fradragbeløpet svare til tilleggspensjon beregnet på grunnlag av trygdet arbeidsinntekt. For øvrig gjelder *samordningsloven § 24*.

Tredje ledd skal lyde:

For *arbeidsavklaringspenger og uføretrygd* gjelder andre ledd første punktum for den delen av ytelsen som overstiger folketrygdens grunnbeløp. Dersom *arbeidsavklaringspengene eller uføretrygden* er gradert eller redusert for inntekt, skal det ved samordningen legges til grunn et forholdsmessig redusert grunnbeløp.

5.8 Utkast til endringer i lov 22. juni 1962 nr. 12 om pensjonsordning for sykepleiere

§ 19 a tredje ledd siste punktum skal lyde:

Ellers skal den tjenestetiden avdøde ville ha fått ved å fortsette i stillingen fram til aldersgrensen legges til *grunn, men ikke utover 67 år*.

§ 20 første ledd bokstav a skal lyde:

- a) *Dersom den gjenlevende ektefellen samtidig har alders- eller uførepensjon fra denne eller fra en annen tjenestepensjonsordning, skal enke- eller enkemannspensjonen fra denne pensjonsordningen reduseres etter bestemmelsene her.*

Har den gjenlevende ektefellen alderspensjon, skal pensjonene ikke overstige et beløp som svarer til 60 prosent av summen av den gjenlevendes og den avdødes alderspensjoner. Avdødes alderspensjon regnes av samme pensjonsgrunnlag og tjenestetid som er lagt til grunn for enke- eller enkemannspensjonen. Det overskytende beløpet skal gå til fradrag i enke- eller enkemannspensjonen.

Har den gjenlevende ektefellen uførepensjon, skal enke- eller enkemannspensjonen utgjøre det beløpet som framkommer etter bokstav a annet ledd når en benytter en beregnet alderspensjon for den gjenlevende ektefellen med samme pensjonsgrunnlag og tjenestetid som uførepensjonen. Dersom uførepensjonen er gradert, skal den beregnede alderspensjonen graderes tilsvarende.

§ 10 a femte ledd oppheves

§ 10 a sjette og sjuende ledd blir henholdsvis femte og sjette ledd.

§ 10 b sjette ledd siste punktum oppheves.

5.9 Utkast til endringer i lov 13. juni 1980 nr. 24 om ligningsforvaltning

§ 3-13 nytt nr. 8 skal lyde:

8. Taushetsplikten etter nr. 1 er ikke til hinder for at pensjonsinnretning som har offentlig tjenestepensjon gis elektronisk tilgang til opplysninger om brutto arbeidsinntekt for personer som mottar uførepensjon. Taushetsplikten gjelder tilsvarende for den som får opplysningene.

5.10 Utkast til endringer i lov xx.xx 2014 nr. xx om endringer i lov om Statens pensjonskasse og enkelte andre lover

I del I gjøres følgende endringer:

§ 30 tredje ledd skal lyde:

Et medlem som mottar pensjon, plikter å underrette Pensjonskassen om endringer i forhold som kan være avgjørende for om medlemmet fortsatt har rett til ytelsen. Medlemmet skal opplyse om forventet inntekt og om endringer i inntekten. Dersom medlemmet har fått utbetalt for lite eller for mye pensjon, skal det foretas et etteroppgjør. Dersom det er utbetalt for lite, skal differansen etterbetales som et engangsbeløp. For mye utbetalt uførepensjon kan inndrives uten hensyn til skyld og kan avregnes ved å trekke i framtidige utbetalinger av uførepensjon og alderspensjon fra Pensjonskassen. Krav om tilbakekreving av for mye utbetalt uføretrygd er tvangsgrunnlag for utlegg. Departementet kan gi forskrift med nærmere regler om etteroppgjør.

§ 31 første ledd skal lyde:

Midlertidig uførepensjon og uførepensjon skal utbetales fra og med den måneden medlemmet fyller vilkårene. Pensjonen faller bort i den utstrekning det utbetales lønn under sykdom eller sykepenges fra folketrygden. Departementet kan gi forskrift med nærmere regler

om bortfall av pensjon på grunn av lønn under sykdom eller sykepenges fra folketrygden. Etterbetaling av pensjon til medlem som mottar arbeidsavklaringspenger etter folketrygdloven kapittel 11 eller uføretrygd etter folketrygdloven kapittel 12, skal skje med samme virkningstidspunkt som for folketrygdens ytelser.

I del II gjøres følgende endringer:

§ 13 tredje ledd skal lyde:

Et medlem som mottar pensjon, plikter å underrette pensjonsordningen om endringer i forhold som kan være avgjørende for om medlemmet fortsatt har rett til ytelsen. Medlemmet skal opplyse om forventet inntekt og om endringer i inntekten. Dersom medlemmet har fått utbetalt for lite eller for mye pensjon, skal det foretas et *etteroppgjør*. *Dersom det er utbetalt for lite, skal differansen etterbetales som et engangsbeløp. For mye utbetalt uførepensjon kan inndrives uten hensyn til skyld og kan avregnes ved å trekke i framtidige utbetalinger av uførepensjon og alderspensjon fra pensjonsordningen. Krav om tilbakekreving av for mye utbetalt uføretrygd er tvangsgrunnlag for utlegg. Departementet kan gi forskrift med nærmere regler om etteroppgjør.*

§ 14 første ledd skal lyde:

Midlertidig uførepensjon og uførepensjon skal utbetales fra og med den måneden medlemmet fyller vilkårene. Pensjonen faller bort i den utstrekning det utbetales lønn under sykdom eller sykepenges fra *folketrygden*. *Departementet kan gi forskrift med nærmere regler om bortfall av pensjon på grunn av lønn under sykdom eller sykepenges fra folketrygden. Etterbetaling av pensjon til medlem som mottar arbeidsavklaringspenger etter folketrygdloven kapittel 11 eller uføretrygd etter folketrygdloven kapittel 12, skal skje med samme virkningstidspunkt som for folketrygdens ytelser.*

I del III gjøres følgende endringer:

§ 16 tredje ledd skal lyde:

Et medlem som mottar pensjon, plikter å underrette pensjonsordningen om endringer i forhold som kan være avgjørende for om medlemmet fortsatt har rett til ytelsen. Medlemmet skal opplyse om forventet inntekt og om endringer i inntekten. Dersom medlemmet har fått utbetalt for lite eller for mye pensjon, skal det foretas et *etteroppgjør*. *Dersom det er utbetalt for lite, skal differansen etterbetales som et engangsbeløp. For mye utbetalt uførepensjon kan inndrives uten hensyn til skyld og kan avregnes ved å trekke i framtidige utbetalinger av uførepensjon og alderspensjon fra pensjonsordningen. Krav om tilbakekreving av for mye utbetalt uføretrygd er tvangsgrunnlag for utlegg. Departementet kan gi forskrift med nærmere regler om etteroppgjør.*

§ 17 første ledd skal lyde:

Midlertidig uførepensjon og uførepensjon skal utbetales fra og med den måneden medlemmet fyller vilkårene. Pensjonen faller bort i den utstrekning det utbetales lønn under sykdom eller sykepenges fra *folketrygden*. *Departementet kan gi forskrift med nærmere regler om bortfall av pensjon på grunn av lønn under sykdom eller sykepenges fra folketrygden. Etterbetaling av pensjon til medlem som mottar arbeidsavklaringspenger etter*

folketrygdloven kapittel 11 eller uføretrygd etter folketrygdloven kapittel 12, skal skje med samme virkningstidspunkt som for folketrygdens ytelser.

5.11 Ikrafttredelse og overgangsbestemmelser

Loven trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.